

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il; דוא"ל: info@cbs.gov.il; פקס: 02-6521340

ירושלים, כט' באב תשפ"ג
16 באוגוסט 2023
268/2023

חשבונות לאומיים: אומדן ראשון לרבעון השני של שנת 2023 - התוצר המקומי הגולמי עלה ב-3.0% בחישוב שנתי National Accounts: First Estimation for the Second Quarter of 2023 In the Second Quarter of 2023 - GDP Increased at Annual Rate of 3.0%

[נספח: עדכונים \(Revisions\) לנתוני החשבונות הלאומיים](#)

לתשומת לב הקוראים: עודכנו נתוני החשבונות הלאומיים לשנים 1995-2023 פירוט העדכונים בסוף ההודעה.

הרבעון השני של שנת 2023 לעומת הרבעון הראשון של שנת 2023 (שינוי מנוכה עונתיות בחישוב שנתי¹):

- עלייה של 3.0% בתמ"ג
- עלייה של 2.8% בתמ"ג ללא מיסים נטו על היבוא
- עלייה של 2.4% בתמ"ג העסקי
- עלייה של 3.6% בהוצאה לצריכה ציבורית
- עלייה של 1.9% בהוצאה לצריכה פרטית.
- ירידה של 1.1% בהשקעות בנכסים קבועים (עליה של 5.2% ללא אניות ומטוסים)
- ירידה של 4.2% ביצוא הסחורות והשירותים למעט חברות הזנק ויהלומים
- ירידה של 7.5% ביבוא הסחורות והשירותים למעט ייבוא ביטחוני, אניות מטוסים ויהלומים

¹ שינויים בחישוב שנתי: $1 - \left(\frac{X_t}{X_{t-1}}\right)^4$ כאשר X היא סדרה רבעונית מנוכת עונתיות במחירי 2015, ו-t הוא הרבעון הנאמד. החישוב נועד להציג את השינוי בין תקופות בקנה מידה אחיד, ברמה שנתיית לצורך ביצוע השוואות.

הרבעון השני של שנת 2023 לעומת הרבעון השני של שנת 2022 (שינוי מנוכה עונתיות):

- עלייה של 3.0% בתמ"ג
- עלייה של 3.2% בתמ"ג ללא מיסים נטו על היבוא
- עלייה של 3.0% בתמ"ג העסקי
- עלייה של 2.8% בהוצאה לצריכה ציבורית
- עלייה של 1.1% בהוצאה לצריכה פרטית
- עלייה של 6.3% בהשקעות בנכסים קבועים (עליה של 7.2% ללא אניות ומטוסים)
- ירידה של 1.7% בייצוא הסחורות והשירותים למעט חברות הזנק ויהלומים
- ירידה של 6.4% ביבוא הסחורות והשירותים למעט ייבוא ביטחוני, אניות מטוסים ויהלומים

אומדן זה מבוסס על מקורות נתונים שחלקם אינם סופיים ושלמים, האומדן עשוי להתעדכן עם קבלת הנתונים הסופיים.

האומדן הבא שיתבסס על נתונים שלמים יותר יתפרסם ב-19.9.2023.

[מידע כללי על מדיניות העדכונים](#)

המקורות העומדים לרשות המשק (התוצר המקומי הגולמי והיבוא)

התוצר המקומי הגולמי, במחירים קבועים ולאחר ניכוי השפעת העונתיות, עלה ברבעון השני של שנת 2023 ב-3.0% לעומת הרבעון הקודם בהמשך לעלייה של 2.9% ברבעון הראשון של שנת 2023.

התוצר המקומי הגולמי לנפש עלה ב-1.1% בחישוב שנתי.

במחצית הראשונה של השנה עלה התוצר המקומי הגולמי ב-3.3% בחישוב שנתי לעומת המחצית הקודמת, לאחר עלייה של 3.7% במחצית השנייה של שנת 2022 ועלייה של 4.8% במחצית הראשונה של שנת 2022.

להלן השינויים בתוצר המקומי הגולמי במחירים קבועים (באחוזים) לאחר ניכוי השפעת העונתיות בהשוואה לתקופות קודמות:

2023/2	2023/1	2022/4	2022/3	2022/2	2022/1	רבעון
0.7	0.7	1.1	0.4	1.7	-0.6	כל רבעון לעומת קודמו בחישוב רבעוני
3.0	2.9	4.6	1.7	7.0	-2.5	כל רבעון לעומת קודמו בחישוב שנתי
3.0	4.0	2.7	5.9	7.7	10.0	כל רבעון לעומת הרבעון המקביל אשתקד

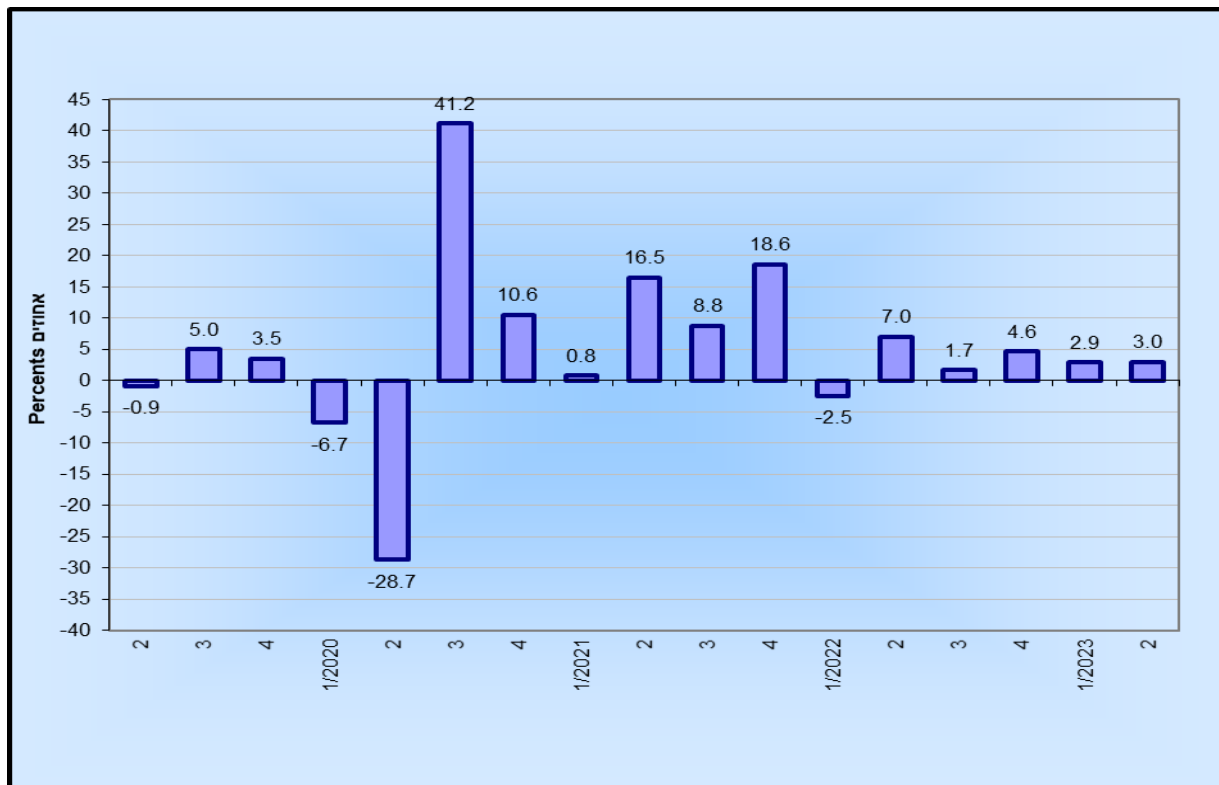
תוצר מקומי גולמי לנפש

תרשים 1 - נתונים מנוכי עונתיות, מיליארדי ש"ח

תוצר מקומי גולמי - מנוכי עונתיות

תרשים 2 - שינוי כמותי לעומת רבעון קודם בחישוב שנתי

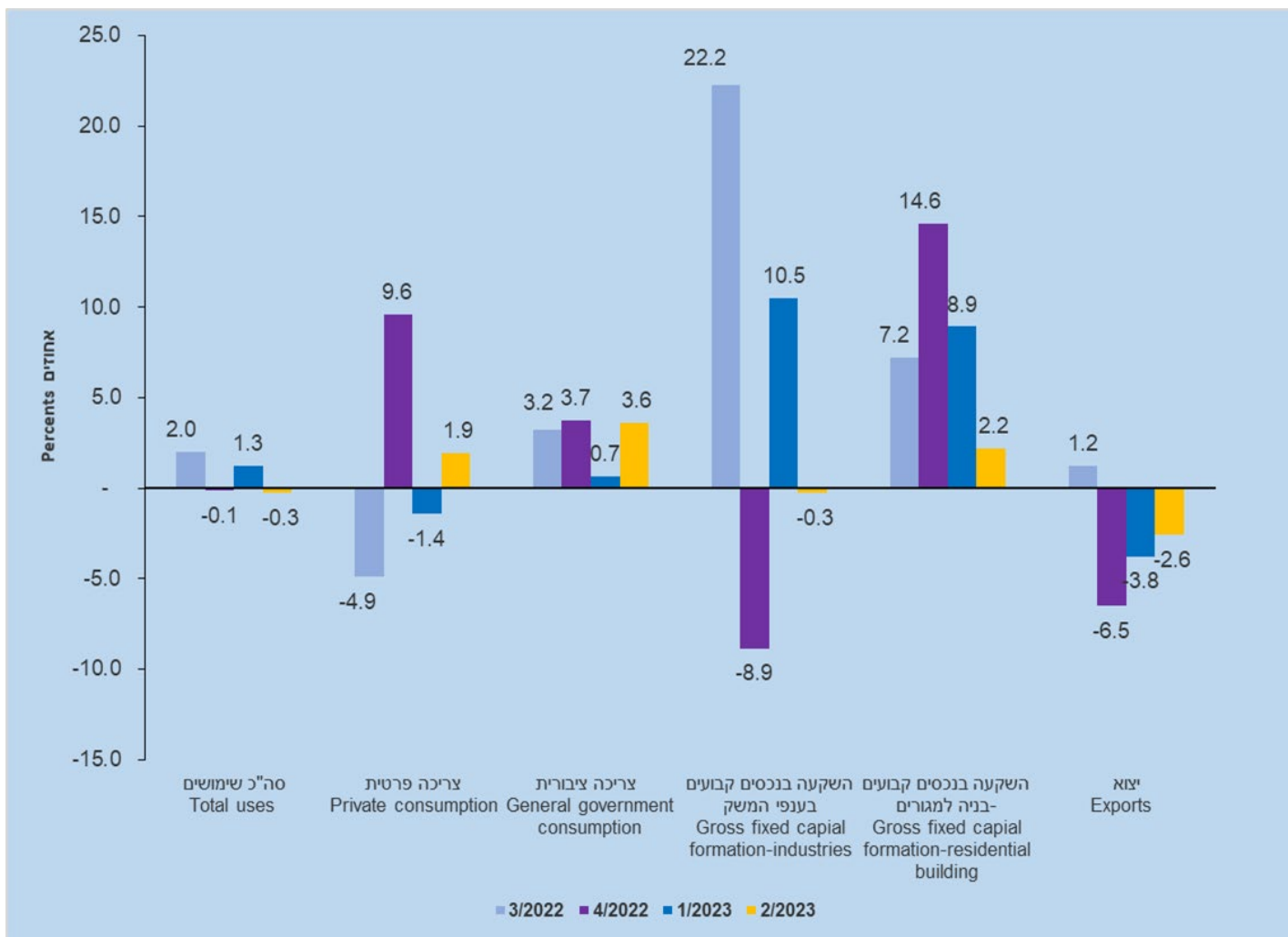

להלן פירוט נוסף של האומדנים, לאחר ניכוי השפעת העונתיות בחישוב שנתי:

יבוא הסחורות והשירותים ירד ברבעון השני של השנה ב-11.2% בחישוב שנתי. ירידה זו מבטאת ירידה של 12.9% ביבוא השירותים למעט שירותי התיירות, כאשר יבוא שירותי התיירות עלה ב-65.1% בחישוב שנתי (13.4% בחישוב רבעוני) כך שסך יבוא השירותים עלה ב-1.9% בחישוב שנתי. יבוא הסחורות האזרחיות ירד ב-8.7% ברבעון השני של שנת 2023. **סך המקורות שעמדו לרשות המשק** מתוצר מקומי ומיבוא ירד ב-0.3% בחישוב שנתי, לאחר עלייה של 1.3% ברבעון הראשון של שנת 2023.

השימושים במקורות

תרשים 3 - השימושים במקורות (ההוצאות לצריכה, להשקעה וליצוא)
שינוי כמותי בחישוב שנתי, מנוכה עונתיות

ההוצאה לצריכה פרטית

ההוצאה לצריכה פרטית עלתה ב-1.9% בחישוב שנתי ברבעון השני של שנת 2023, כאשר ההוצאה לצריכה פרטית למעט מוצרים בני קיימה עלתה ב-2.0% בחישוב שנתי. הצריכה הפרטית לנפש שמרה על יציבות ברבעון השני של שנת 2023 לעומת הרבעון הראשון של שנת 2023. הצריכה פרטית שוטפת לנפש (ההוצאות למזון, משקאות וטבק, לשירותים אישיים, לדיור, לדלק וחשמל לאחזקת בית, ולמוצרי תעשייה לצריכה שוטפת) ירדה ב-0.6% ברבעון השני של שנת 2023. ההוצאה למוצרים בני-קיימה למחצה לנפש (ההוצאה על הלבשה והנעלה, טקסטיל לבית, כלי עבודה ובית קטנים חשמליים, מוצרי בידור ופנאי וחפצים אישיים) ירדה ברבעון השני של 2023 ב-11.2% בחישוב שנתי, כאשר ההוצאה על הלבשה והנעלה ירדה ב-14.9%. ההוצאה למוצרים בני-קיימה לנפש ירדה ב-17.5% בחישוב שנתי וההוצאות לכלי רכב לשימוש פרטי ירדו ב-14.5% בחישוב שנתי.

ההוצאה לצריכה ציבורית

ההוצאה לצריכה ציבורית עלתה ב-3.6% ברבעון השני של שנת 2023 בחישוב שנתי. ההוצאה לצריכה האזרחית עלתה ב-1.2% בחישוב שנתי. ההוצאה לצריכה ביטחונית ירדה ב-1.7% בחישוב שנתי ברבעון השני של שנת 2023.

ההשקעה בנכסים קבועים

ההשקעה בנכסים קבועים (ההשקעה בבתי מגורים והשקעות ענפי המשק בבנייה, בציוד וכלי תחבורה) ירדה ברבעון השני של 2023 ב-1.1% בחישוב שנתי. ההשקעה בנכסים קבועים ללא אניות ומטוסים עלתה ב-5.2%. ההשקעה בכלי תחבורה יבשתיים שמרה על יציבות (ירידה של 0.2% בחישוב שנתי). ההשקעה במכונות וציוד אחר (לא כולל ציוד ICT - ציוד ענפי טכנולוגיות המידע והתקשורת) ירדה ב-19.8% בחישוב שנתי, וההשקעה בענפי ה-ICT ירדו ב-19.4% בחישוב שנתי. ההשקעה במוצרי קניין רוחני עלתה ב-7.5% בחישוב שנתי. ההשקעה בבנייה למגורים עלתה ב-2.2% בחישוב שנתי וההשקעה בבנייה שלא למגורים ועבודות בנייה אחרות עלתה ב-33.8% בחישוב שנתי (7.6% בחישוב רבעוני).

יצוא הסחורות והשירותים

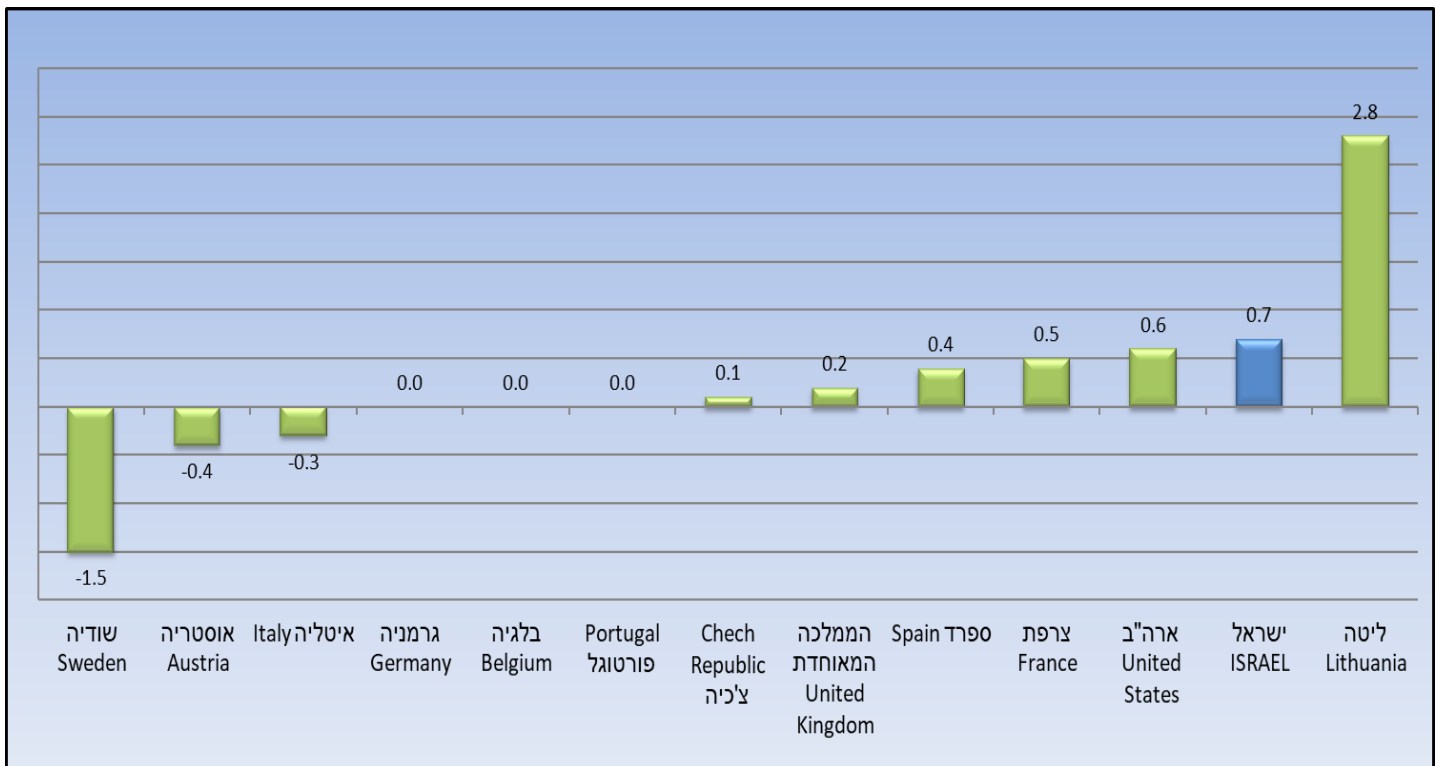
יצוא הסחורות והשירותים (למעט יהלומים וחברות הזנק) ירד ברבעון השני של 2023 ב-4.2% בחישוב שנתי בהמשך לירידות של 0.4% ברבעון הראשון של שנת 2023 ושל 5.2% ברבעון הרביעי של שנת 2022. יצוא השירותים ירד ב-4.0% בחישוב שנתי, כאשר יצוא השירותים האחרים שאינו כולל תיירות וחברות הזנק ירד ב-1.8% בחישוב שנתי. סך יצוא הסחורות מענפי התעשייה למעט יהלומים ירד ברבעון השני של שנת 2023 ב-8.5% בחישוב שנתי. בנוסף, חלה ירידה ביצוא היהלומים ועלייה ביצוא חברות ההזנק, כך **שסך כל יצוא הסחורות והשירותים** ירד ב-2.6% בחישוב שנתי ברבעון השני של שנת 2023.

השוואה בין-לאומית

להלן השוואה בינלאומית של השינוי בתוצר המקומי הגולמי של הרבעון השני של שנת 2023 לעומת הרבעון הראשון של שנת 2023

תרשים 4 - תוצר מקומי גולמי ברבעון השני של 2023

שינוי כמותי באחוזים לעומת רבעון הקודם בחישוב רבעוני

מקור: OECD, נכון ל-15.08.2023

לתשומת ליבם של הקוראים

כמדי שנה בתקופה זו, עודכנו נתוני החשבונות הלאומיים לשנים 1995-2023 וכתוצאה מכך השתנו רמות התוצר והשינויים הכמותיים בין השנים. העדכונים נובעים מהשינויים הבאים:

שילוב מידע חדש שהתקבל במהלך השנה ממקורות שונים

שילוב ממצאים מסקר מסחר בין-לאומי בשירותים, סקר תעשייה, סקר ענפי הכלכלה, סקר תיירות, נתונים על ביצוע תקציבי הממשלה והרשויות המקומיות, סקרי מוסדות ללא כוונת רווח וסיווג מחדש של תקנות בתקציב הממשלה.

עדכון נתוני הבנייה האחרת בהתאם לדיווחי החברות ובעיקר הרחבת הכיסוי של השקעות במתקני אנרגיה סולארית בכלל והשקעות במתקנים של משקי בית בפרט. בצריכה הפרטית שונתה שיטת האמידה של רכישת כרטיסי טיסה, עדכון שגרם להקטנה משמעותית של נתוני הצריכה הפרטית, להוציא את השנים 2020 ו-2021 שבהן רכישת כרטיסי הטיסה הייתה נמוכה במיוחד כך שהעדכון השפיע עליהן בצורה מצומצמת.

ניכוי עונתיות

החל מאומדן זה, תהליך ניכוי העונתיות עודכן ומתבצע על ידי התוכנה **X-13-ARIMA-SEATS**²,

שינוי זה עדכן בצורה משמעותית את הנתונים מנכי העונתיות ובעיקר השפיע על נתוני הרבעון הראשון של כל שנה.

² פותחה על ידי ה-U.S. Census Bureau ומאפשרת ביצוע ניכוי עונתיות מבוסס על ממוצעים נעים בעזרת השיטה האי-פרמטרית X-13-ARIMA (המשמשת בלמ"ס בשילוב שיטה שפותחה בלמ"ס המאפשרת אמידה בו-זמנית של השפעת תאריכי החגים ומספר ימי הפעילות הנהוגים בישראל), ובנוסף ביצוע ניכוי עונתיות מבוסס-מודל בעזרת השיטה הפרמטרית TRAMO/SEATS שפותחה בספרד.

חשבונות לאומיים: אומדן ראשון לרבעון השני של שנת 2023 -

נספח

עדכונים (Revisions) לנתוני החשבונות הלאומיים³

אומדני החשבונות הלאומיים מבוססים על מספר רב של מקורות ועוברים באופן שוטף תהליכים של בדיקה ועדכון. מטרת העדכונים היא לשפר את איכות האומדנים של החשבונות הלאומיים. סוגי העדכונים הנפוצים הם: שילוב ושימוש בנתונים חדשים, שינויים מתודולוגיים, שינויים בהגדרות וסיווגים, תיקוני טעויות ושינויים הנובעים משיטת ניכוי העונתיות (הוספת נתון או תיקון נתון הקיים גורמת לשינויים בכל הסדרה). לצורך הערכת טיב אומדני צמיחה של המשק הישראלי השתמשנו בתבנית ניתוח עדכונים שהוכנה ב-OECD. בלוח A מובא ניתוח העדכונים של הסדרה השנתית של התוצר המקומי הגולמי. הניתוח נערך על אומדנים שנתיים שפורסמו עבור השנים 2009-2022. המדדים בלוח מתארים את השפעת עדכון האומדנים על ערך השינוי הכמותי של התמ"ג בשנה מסוימת בין הפרסום הראשון לבין הפרסומים הבאים (אחרי שנה, שנתיים ושלוש שנים). ניתן לראות, ששיעור העדכון לעומת הפרסום הראשון, גדל משנה לשנה. כך, ממוצע הערכים המוחלטים של העדכונים לעומת הפרסום הראשון עולה בהדרגה מ-0.21 בעדכון לאחר שנה ל-0.71 בעדכון לאחר שלוש שנים. ממוצע העדכונים היחסי בערכים מוחלטים גדל מ-0.05 בעדכון לאחר שנה עד 0.20 בעדכון לאחר שלוש שנים. רוב העדכונים (מ-71% עד 83%) הביאו לגידול באומדני הצמיחה.

³ כתב ארקדי שניידר, אגף מקרו-כלכלה

לוח A. עדכון אומדנים שנתיים של התוצר המקומי הגולמי

אחוז שינוי כמותי,

כל שנה לעומת קודמתה*

Revisions to annual estimates of GDP	Y1_P	Y2_P	Y3_P	עדכון אומדנים שנתיים של תמ"ג
Mean revision	0.16	0.35	0.54	ממוצע העדכונים
Mean absolute revision	0.21	0.42	0.71	ממוצע הערכים המוחלטים של העדכונים
Relative mean absolute revision				ממוצע העדכונים היחסי בערכים מוחלטים
Min Revision	-0.20	-0.30	-0.60	ערך העדכון הקטן ביותר
Max Revision	0.50	1.20	1.20	ערך העדכון הגדול ביותר
Range	0.70	1.50	1.80	טווח העדכונים
Earlier < Later, %	71	77	83	האומדן המאוחר גדול מהמוקדם, %
Sign Earlier = Sign Later, %	100	100	100	סימן האומדן המאוחר שווה למוקדם, %

*ניתוח עדכונים נערך

עבור השנים 2009-2022.

מקרא

P: האומדן הראשון שפורסם.

Y1: האומדן שפורסם אחרי שנה.

Y2: האומדן שפורסם אחרי שנתיים.

Y3: האומדן שפורסם אחרי שלוש שנים.

בלוח B מובא ניתוח העדכונים של הסדרה הרבעונית של התוצר המקומי הגולמי.

הניתוח נערך על האומדנים הרבעונים לאחר ניכוי השפעת עונתיות, שפורסמו עבור רבע ראשון 2009 עד רבע ראשון 2023. המדדים בלוח מתארים את השפעת העדכון על ערך השינוי הכמותי של רבע מסוים בין הפרסום הראשון לבין הפרסומים הבאים (אחרי חודש, חודשיים ושנה). ניתן לראות עלייה הדרגתית בגודל העדכון לעומת הפרסום הראשון. כך, ממוצע הערכים המוחלטים של העדכונים עולה מ-0.08 בעדכון לאחר חודש ל-0.27 בעדכון לאחר שנה. נציין גם עלייה בעדכון היחסי, מ-0.06 בעדכון לאחר חודש ל-0.20 בעדכון לאחר שנה. 51% מהעדכונים לאחר החודש הראשון מהפרסום הביאו לגידול בצמיחה לעומת 60% בעדכון לאחר חודשיים ו-64% בעדכון לאחר שנה.

לוח B. עדכון אומדנים רבעונים של התוצר המקומי הגולמי
 נתונים מנוכי עונתיות, אחוז שינוי כמותי,
 כל רבעון לעומת קודמו*

Revisions to quarterly estimates of GDP	M1_P	M2_P	Y1_P	עדכון אומדנים רבעונים של תמ"ג
Mean revision	0.02	0.04	0.15	ממוצע העדכונים
Mean absolute revision	0.08	0.09	0.27	ממוצע הערכים המוחלטים של העדכונים
Relative mean absolute revision	0.06	0.07	0.20	ממוצע העדכונים היחסי בערכים מוחלטים
Min Revision	-0.16	-0.16	-1.01	ערך העדכון הקטן ביותר
Max Revision	0.27	0.35	1.69	ערך העדכון הגדול ביותר
Range	0.43	0.50	2.70	טווח העדכונים
Earlier < Later, %	51	60	64	האומדן המאוחר גדול מהמוקדם, %
Sign Earlier = Sign Later, %	100	98	98	סימן האומדן המאוחר שווה למוקדם, %

*ניתוח עדכונים נערך

עבור התקופה 1/2009-1/2023.

מקרא

P: האומדן הראשון שפורסם.

M1: האומדן שפורסם אחרי חודש.

M2: האומדן שפורסם אחרי חודשיים.

Y1: האומדן שפורסם אחרי שנה.